

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्द भूमि

THE ANANDABHOOMI

(BUDDHIST MONTHLY)

समाचार अंक

एक प्रतिको ३।
वार्षिक प्राहक शुल्क ३०।
आजीवन प्रा. शुल्क ३००।

*****
ज्याःपुही

*****

[दिवंगत भदन्त आनन्द कौशल्याघन]

बुद्धसम्बत् २५३२

नेपालसम्बत् १९०८

वर्ष १६

ज्येष्ठपूर्णिमा

तछला श्व

अंक ३

विक्रमसम्बत् २०४५

1988 A. D

Vol. 16

आषाढ

June

No. 3

“आनन्दभूमि” को नियम

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहारगुठीद्वारा प्रकाशित हुने नेपालको पहिलो बुद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो। यो प्रत्येक पूर्णिमाको दिन सम्ममा निस्कनेछ। यसको आजीवन ग्राहकशुल्क रु. ३००१- र वार्षिक ग्राहकशुल्क रु. ३०१- मात्र छ। जुनसुकै महीनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ। एक प्रतिको रु. ३१- मात्र।
- (२) यो आनन्दकुटी विहारगुठीको मुखपत्र हो। यसमा बुद्धधर्मसँग सम्बन्धित विषय छापिनेछ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएका कुनैपनि विचारमा लेखको उत्तरदायित्व लेखककै हुनेछ, सम्पादकमण्डल हुँदैन।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजीमध्ये कुनैपनि भाषामा लेख पठाउनु सकिन्छ र पठाइएका लेख किर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएको ले प्रतिलिपि आफूसँग राखी पठाउनु बाञ्छनीय छ।
- (५) लेख पठाउँदा पूरा साइजको कागजमा एकपट्टिमात्र लेखेर पठाउनुपर्नेछ। कार्बोनहाली लेखिएको वा टाइप गरिएको लेखलाई स्थान नदिन सकिनेछ।
- (६) ग्राहकशुल्क, बिज्ञापन तथा प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको ताउँमा आनन्दभूमि कार्यालयमा पठाउनुपर्छ। पत्रव्यवहार गर्दा आफ्नो ग्राहक संख्या तथा नाम ठेगाना राख्ने लेखिएको हुनु जरुरी छ। ठेगाना हेरफेर हुने भएमा एक महीना अगाडि व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुपर्दछ। पत्रिका समयमा नपुगे लिखित सूचना दिने गर्नुपर्दछ।
- (७) कुनैपनि लेख प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादककै रहनेछ।

तपाईं फोन- २२४५७४

“महाकाश्यप महास्थविर”

प्रकाशित भयो

लेखक - भिक्षु अमृतानन्द

पृष्ठसंख्या - ३६३

प्रकाशक - आनन्दकुटी

विहारगुठी

मूल्य रु. २०१-

दुःखीमाथि दया देखाउनु मानवोचित हो, त्यसको दुःखलाई निवारण गर्नु देवोचित हो।

- हौरिस मैन

आनन्दभूमि

प्रधान-सम्पादक

भिक्षु अश्वघोष

फोन नं. २-१५०२०

सम्पादक

सुवर्ण शाक्य

फोन नं. २-१२८५५

व्यवस्थापक तथा प्रकाशक

भिक्षु मैत्री

सदस्य-सचिव

आनन्दकुटी विहारगुठी

फोन नं. २-२४४२०

पत्रव्यवहार

आनन्दभूमि

पो. ब. नं. ३००७

स्वयम्भू, काठमाडौं ।

महावरण बिनयपिटकबाट-

“चरथ भिषखवे चारिकं बहुजन हिताय
बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देव मनुस्सानं। देसेथ भिषखवे
धम्मं आदिकल्याणं मज्जे कल्याणं परियोसान
कल्याणं सारथं सव्यञ्जनं केवल परिपुण्णं
परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पक्कासेथ”

मिधुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुख-
को लागि, विश्वमाथि दयाको लागि, देव र मनुष्यहरूको
हित, सुख र कामको लागि संचार गर । मिधुहरू
आरम्भ, मध्य र अन्त्य समयसम्म कल्याण हुने धर्मको
अर्थ र भाव सहित उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्धि
ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश गर ।

संसारको बन्धनबाट छुटेर बनबास गएर फेरि जंगल छोडो घरैमा आई बस्ने
मानिसलाई हेर, फेरि बन्धनमै आइरहेको छ ।

जनवसभ देवपुत्रको प्रादुर्भाव

- डा. भाचार्य भिक्षु अमृतानन्द

पूर्वाह्न समयमा भगवान् चीवर पहिरी पात्र ग्रहण गरी नातिका गाउँमा पिण्डार्थ पस्नुभयो । नातिका गाउँमा पिण्डाचार गरी फर्केर भोजनोपरान्त गोडा पखाली गिञ्जकावसथ विहारभित्र पसी मागधिक परिवारकहरूका वारेमा एकचित्त गरी उनीहरूको गति र समाराधिक, उनीहरू के गति, के अभिसम्पराय भएका रहेछन् भनी जान्न " बिछ्याइएको आसनमा बस्नुभयो । मागधिक परिचारकहरू जुन गतिमा अभिसम्परायमा पुगे ती जम्मै कुरा भगवान् सन्ध्यासमयमा ध्यानबाट उठी गिञ्जकावसथबाट बाहिर निस्कनुभई विहारको छायामा त्रिछ्याइराखेको आसनमा बस्नुभयो ।

त्यसवखत आयुष्मान् आनन्द पनि जहाँ भगवान् हुनुहुन्थ्यो त्यहाँ गई भगवान्लाई अभिवादन गरी एक छेउमा बस्नुभएका आयुष्मान् आनन्दले भगवान्सँग सोध्नुभयो-

"भन्ते ! भगवान् उपशान्त देखिनुहुन्छ, भगवान्को मुखवर्णबाट आभा प्रकाश भएको जस्ता इन्द्रियहरू प्रफुल्लित भएका देखिन्छन् । भन्ते ! भगवान् आज बडो शान्तिपूर्ण विहारमा बस्नुभएको जस्तो लाग्छ ।"

"हे आनन्द ! जुन मागधिक परिचारकहरूको वारेमा तिमिले अगाडि कुरा सुनाएर गयो;

त्यसपछि म नातिका गाउँमा पिण्डाचार गरी, भोजनपछि खुट्टा पखाली गिञ्जकावसथ विहारभित्र पसी ती मागधिक परिचारकहरूको वारेमा मनमा एकचित्त गरी, सबै चित्तहरूलाई एकत्रित पारी, 'उनीहरूको गति र सम्पराधिक जान्नेछु; जुन गति जुन अभिसम्पराय भए ती कुरा पनि जान्नेछु' भनी आसनमा बसें । आनन्द ! अनि ती मागधिक परिचारकहरू जुन गति, अभिसम्पराय भए ती कुरा जम्मै मैले जानें, देखें ।

'आनन्द ! त्यस समयमा एक अदृश्य यक्ष देवताले शब्द सुनायो- 'भगवन् ! म जनवसभ हुं, सुगत ! म जनवसभ हुँ ।' आनन्द ! यसभन्दा अघि तिमिले यस्तो नाम सुनेका थियो ?"

"भन्ते ! यसभन्दा अघि यस्तो जनवसभ भन्ने नाम कहिले पनि सुनेका थिएन । 'जनवसभ' भन्ने नाम सुनेर मेरा रौंहरू ठाडा हुन्छन् । भन्ते, यो नाम सुनेर मेरो मनमा यस्तो ल.गयो- 'यिनी साधारण खालका देवता होओइनन् होलान् जसको नामै 'जनवसभ' भन्ने सुप्रज्ञप्त स्रोतापन्न बिम्बिसार छ' ।"

'आनन्द ! तदनन्तर आवाजको साथसाथै एक उदार यक्ष (देवता) मेरो सामुन्ने प्रकट भयो । दोस्रोपटक पनि आवाज सुनायो-'भगवन् ! म बिम्बिसारहुँ, भन्ते, सुगत ! म वेस्सवण महाराजकहाँ उत्पन्न भएको यो सातौं वार हो ।

त्यहाँबाट च्युतभई म मनुष्यलोकमा राजा हुन सक्दछु । यहाँ सातबार, त्यहाँ सातबार— जहाँ म पहिले बसेको थिएँ—चाँधवार संसार घुमेको (बसेको) कुरा म जान्दछु । भन्ते ! दीर्घकाल— देखि म अविनिपाती भई विनिपातमा नगएको कुरा पनि जान्दछु । किन्तु मेरो मनमा सक्दा— गामी हुने आशा रहेको छ ।’

भगवान्—“ दीर्घकालदेखि म अविनिपाती भई, विनिपातमा नगएको कुरा जान्दछु’ भनी तिमिले जुन कुरा भन्यौ, त्यो कुरा आश्चर्य र अद्भूतजनक छ । अऊ तिमि, ‘मेरो मनमा कृसदागामी हुने आशा रहेको छ’ भनी भन्दछौ । हे जनवसभ देव ! त्यस्तो विशेषाधिगमन तिमिले कसरी अथवा कुन हेतुद्वारा प्राप्त गर्नु ? यस विषयमा तिमि के जान्दछौ ?”

‘ भन्ते ! तपाईंको शासन (बुद्धधर्म) बाहेक अरु कुनै हेतु छैन । सुगत ! तपाईंको शासन बाहेक

अरु कुनै पनि हेतु छैन । भन्ते ! जहाँदेखि म भगवान् प्रति एकान्तिकरूपले अभिप्रसन्न भएँ, त्यहाँ— देखि म अविनिपाती भई, विनिपातमा नगएको कुरा मलाई ज्ञात छ । अब मेरो मनमा सक्दा— गामी हुने आशा रहेको छ ।

“भन्ते ! यहाँ वेस्सवण (कुवेर) महाराजले मलाई केही कामले विरुद्धक महाराजकहाँ पठाएका थिए । त्यसबखत भगवान् गिञ्जकावसथभित्र पस्नुभई मागधिय परिवारकहरूको बारे..... एकचित्त मन लगाइरहनुभएको मैले बीच बाटोमा देखें । भन्ते ! यसमा कुनै आश्चर्य छैन कि तिनीहरूको गति र अभिसम्परायबारे मैले वेस्सवण महाराजको श्रीमुखबाट सुनिसकेका छु । त्यसैले मलाई यस्तो लाग्यो — ‘भगवान्को पनि दर्शन गर्नेछु, यी कुराहरू पनि सुनाउनेछु ।’ यिनै दुई कारणले म भगवान्को दर्शन गर्न आएको हुँ ।”

सम्पादकयातः

बौद्ध न्ह्यस. लिसः कासाया सम्पादक जि मखु, धका; आन्तद भूमिया वर्ष १६ अंक २ स भाजु पुष्परत्न शाक्य-जु सम्पादकया नामे पी चत्रयाहःगु खनाः उदेक चाल । जि संस्थापक मखु धैगु सा मु खः ले ? १०२८ साल न्हापागु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाय् बौद्ध विहारत शाक्य सिंह विहार, सुमंगल विहार, धर्मकीर्ति विहार व गणमहाविहारया दश्वी २०२८ जेष्ठ १ गते याकागु खः । थज्यःगु याकेगु प्रेरणा जितः २०२७ साले कूल स्कूलया न्ह्यसः लिसःकासा नागवहाले ख्वले गौतम बुद्धया बाज्या “ सियहन्युया काय् गोहा दु व नो छु छु ” धकाः न्यगुया सुनानं हे लिसः विद्वमफुगु व जि थहा नं धाये मफुगु लि खः । थुकथ विहारया दश्वी ज्बो धुकाः अनं लिपा यलथा पुस्तकालय पुस्तकालयया दश्वी दस न्यानावयाच्वंगु लिइ नं थौं तक्क फुगु चाःगु स्वाहालि यानाः वयाहे च्वनागु दनि ।

थ्व खँया पुष्टीया लागी पूज्य बुद्धघोष भन्ते नं मुनाः पिकैविज्याःगु “ बुद्धधर्म सम्बन्धि सामान्य ज्ञान प्रश्ना-वली ” सफू ३ गूगु संस्करणे “ त्रिरत्न गुणगान १. पिकाःगु बुद्धधर्म सम्बन्धि सामान्य ज्ञान ” ३ गूगु संस्करणे व हेराकाजी वज्राचार्यजु सम्पादन यानाः यशोधरः महाविहार अध्ययन मण्डलं थगुने तिति पिकया “ न्ह्यसः लिसः ” सफुतिइ संस्थापके जिगु नां चत्रयातःगुलि सिइका तयेमाःगु खः । थज्यःगु खँय् नं भ्रव पिकयाः विवाद ह्येमाःगु ला मखु ।

हेराकाजी मुजिकाः

नागवहाः, यलः ।

वीरपद जलविधि

(नेपाली भाषा)

पूर्णिमाको कार्यक्रम

२०४५ जेष्ठ १८, काठमाडौं-

यहाँको आनन्दकुटी विहारमा सदा कै पूर्णिमाका दिन शीलप्रार्थना सहित बुद्धपूजा सम्पन्न भयो । सो अबसरमा भिक्षु अतिरुद्ध महास्थविरले बुद्धको गुण वर्णन गरी बौद्धधर्मको महत्त्वमाथि प्रकाश पार्दै धर्मदेशना गर्नुभयो । त्यसरी नै धर्मदेशना गर्दै वर्माबाट पाल्नुभएका भिक्षु वर्णध्वज स्थविरले साधारण मानिसहरू भौतिक आवश्यकता पूर्तिका लागि संलग्न रहेका छन्, किन्तु बुद्धधर्म अनुसार मानिसलाई भौतिक सुखमात्र प्राप्त भएर पुग्दैन अपितु आध्यात्मिक शान्ति हुने धार्मिक कार्य पनि गर्नु आवश्यक छ र अरुको उपकार हुने सेवाभाव पनि हुनु जरूरी छ भन्नुभयो । त्यसै दिन संघाराम भिक्षु तालीम केन्द्रका श्रामणेर द्वय कोण्डन्य र अस्सजितले पनि धर्मदेशना गर्नुभएको थियो ।

रक्तदान सम्पन्न

२०४५ जेष्ठ १८, काठमाडौं -

भगवान् बुद्धको २५३२ औं जयन्तीको उपलक्ष्यमा स्थानीय पद्मकन्या क्याम्पसमा सामाजिक कार्यकर्ता प्रेमपूर्ण कर्माचार्यको सक्रियतामा एक प्रवचन समारोह सम्पन्न भयो । का. न. प.

वडा नं. ३१ का अध्यक्ष तजरमान तण्डुकारको सभापतित्वमा भएको त्यस समारोहमा वर्माका भिक्षु पन्नासामी तथा व. आ. कनकद्वीपले बौद्ध धर्म र दानपारमिता विषयमा आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो । सो बेला रेडक्रस रक्त संचार केन्द्रको सहयोगमा ४० जवान युवक युवतीद्वारा रक्तदान गरेका थिए । रक्तदान दिनेमा प्रेमपूर्ण कर्माचार्य, अनिल अधिकारी, हरिकृष्ण श्रेष्ठ, अनिलप्रसाद अमात्य, मोहनलाल गुरुड, वसन्त वज्राचार्य, हरिवहादुर गिरी, बालरत्न शाक्य, अनिल चित्रकार, त्रिलोकचन्द्र धुजू, राजेन्द्र परियार, रामकुमार परियार, पुष्प राणा, भक्त थापा, हरिदास श्रेष्ठ, हरिमान रंजित, रामकुमार गुरुड, कृष्णभक्त सुवाल, सोमप्रसाद श्रेष्ठ, देवेन्द्र नेपाली, कुमार नेपाली, विनोदबिक्रम शाह, पूर्णनारायण तण्डुकार, रामकुमार रंजित, सुजन दाहाल, सुवर्णसागर तुलाधर, प्रेमसागर कर्माचार्य, सुश्री अनीता धारुवाः, सुश्री रत्ना रंजित, श्रीमती सरिता सुब्बा, सुश्री मनोरमा तुलाधर, सुश्री नमूना श्रेष्ठ, प्रज्ञा तुलाधर, सुश्री वीणु पोखरेल र नेपाल एकीकृत सांस्कृतिक समाजबाट विष्णु श्रेष्ठ, फणीन्द्रबहादुर सुनुवार र सुश्री चण्डि हा जिरेल तथा मह संचार तर्फबाट मदन कृष्ण श्रेष्ठ र राजाराम पौडेल हुनुहुन्छ ।

दानप्रदान

२०४५ वैशाख १२, काठमाडौं

स्थानीय नयाँसडकको अष्टरत्न शाक्यको जन्मदिनको उपलक्ष्यमा बुद्धपूजा सहित भिक्षु र अनगारिकाहरूलाई दानप्रदान गरियो । सो बेला भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरलाई १ थान हरन यूनिट र बलम्बू स्थित विहार भवन जीर्णोद्धारको लागि रु.४०००।- पनि प्रदान भएको थियो ।

नामसंगीति पाठ पूजा

२०४५ वैशाख १६, काठमाडौं-

यहाँको ब्रम्हटोल स्थित स्व. ज्योतिष कुलमान वज्राचार्यद्वारा स्थापित धर्मचक्र महाविहारमा उक्त विहारका पुजारी देवेन्द्र वज्राचार्यको आयोजकत्वमा वज्राचार्यहरूद्वारा नामसंगीति पाठ पूजा सम्पन्न भयो । पाठगर्नेहरूमा वज्राचार्यहरू आशाचूडामणि, ज्वाला, देवेन्द्र, विजयरत्न, विकास, सूर्यलाल, पुष्परज, मोहनचूडामणि, चैत्यचूडामणि, धर्मचूडामणि, चिनियाकाजी, मणिकराजा र गोपाल हुनुहुन्छ ।

बलिप्रथा रोक्न समाज नै तयार हुनुपर्छ

२०४५ वैशाख २५, काठमाडौं-

स्थानीय ज्याठा टोलमा बौद्ध तत्वग्रन्थ मध्ये एक ग्रन्थ दशभूमि सम्बन्धमा पं. दिव्यवज्र वज्राचार्यले धर्मदेशना गर्नुभएको क्रममा धर्मोदय सभाबाट आयोजित गत प्रथम राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलनमा वज्रयानमा रहस्य भएको कुरा बताउनुहुँदै बलिपूजाबारे तेजनारायणद्वारा गरिएको प्रश्नको उत्तर दिँदै वहाँले पञ्चस्कन्ध नै रहस्यमय छ, रहस्य विना उच्च दर्शन हुँदैन,

महायान र वज्रयानमा हिंसाको कतै उल्लेख छैन, कालचक्रयान तथा चन्द्रमहारोषणका तन्त्रमा समेत पंचशील पालन गर्नुपर्ने कुरा प्रष्ट भएको र लंकावतारमा मांस निषेध गरिएको तथ्यमाथि प्रकाश पार्नुभयो, साथै वद्रीरत्न वज्राचार्यले एक ठाउँमा पूजामा जाँदा बोका लाई बलिको लागि संकल्प गर्न अनुरोध गरेको मा सो कुरालाई नमाने पछि जजमानले वहाँलाई पूजा नै गर्न नदिँदा फर्केर आएको भन्ने कुरा पनि चर्चा गर्नुभयो ।

त्यसबेला डा. वज्रराज शाक्यद्वारा पुरोहित वज्राचार्यले बलि दिनको लागि घण्टा बजाएर सूत्रपाठ गरी संकल्प गर्ने गरिआएको र गुरु पुरोहितले नै समाजमा पुरोहितहरूलाई पशुपंछी बलिको निम्ति संकल्प गराउन बाध्य गराइराखेको छ भनी राखिएको प्रश्नमा पं. दिव्यवज्र वज्राचार्यले बलि दिने खालका सूत्रहरू बौद्धग्रन्थहरूमा कतै उल्लेख नभएको कुरा बताउनुहुँदै बलिप्रथा रोक्न समाज नै तयार हुनुपर्ने कुरामा जोड दिनुभयो ।

अन्तमा लोकबहादुर शाक्यले महायान वज्रयानमा हिंसावृत्ति निषेध भएको भए पनि सामाजिक कुरीतिद्वारा प्रचलनमा आइराखेको बलिप्रथालाई निमूलै गर्न स्पष्ट नीति अपनाई अभियानको रूपमा प्रयास गर्नुपर्ने कुरा बताउनुभयो ।

सप्तहव्यापी पंचशील अभियान

२०४५ वैशाख १६, काठमाडौं-

२५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा ठिमी पाटीविहार सहयोग समिति र युवा बौद्ध समूह गणब्रह्मालको संयुक्त आयोजनामा ठिमी स्थित

चपाचो, नगदेश, लोकथली मस्टोल बोडे निगुपुखू र पाटी विहारमा सप्ताहव्यापी पंचशील अभियान कार्यक्रम सम्पन्न भयो । भिक्षु मैत्री, भिक्षु सुगन्ध र अनगारिकाहरू धम्मवती कमला र उपपलवण्णाद्वारा धर्मदेशना भएको त्यस कार्यक्रममा समूहका तर्फबाट देव रञ्जित, शान्तरत्न शाक्य र वरदेश मानन्धर, दयारत्न शाक्य, त्रिरत्न मानन्धर र धर्मशीलले पंचशीलबारे युवाहरूको ध्यानाकर्षण गर्नुभयो । पाटी विहार सहयोग समितिका तर्फबाट धर्मसुन्दर वज्राचार्य, श्याम मानन्धर, पदमसुन्दर वज्राचार्य, कान्छी प्रजापति, रत्नेश्वरी चित्रकार तथा धनेश्वरी प्रजापतिद्वारा आआफ्नो मन्तव्य व्यक्त गरिनुका साथै भिक्षु मुनिज्योतिद्वारा ठाउँ ठाउँमा पञ्चशील पाठ गराउनुभएको थियो । यसप्रकारको कार्यक्रमलाई अब अन्यत्र पनि संचालन गर्दै लैजाने निर्णय आयोजकवर्गले गरेका छन् ।

यसै गरी वैशाखपूर्णिमाका दिन स्वयम्भू विकास मण्डलको सौजन्यस्वरूप प्राप्त बुद्धजीवनी मूर्ति प्रदर्शनी नेपाल प्रौढ संगठन केन्द्रीय समितिका सभापति रा. प. स. विश्वबन्धु थापाबाट उद्घाटन भयो । तीन दिनसम्म चलेको उक्त मूर्तिप्रदर्शनी युवा कलाकार समूहद्वारा तयार गरिएको थियो । उद्घाटन भाषण गर्दै विस्वबन्धु थापाले भन्नुभयो— पंचायत व्यवस्था भगवान् बुद्धद्वारा प्रतिपादित पंचशीलको आधारमा छ । सबै पंचले पंचशीलको परिधिभिन्न रही हिंसा नगर्ने, चोरी नगर्ने, व्यभिचार अर्थात् भ्रष्टाचार नगर्ने, ऊठो नबोल्ने र लागु पदार्थ सेवन नगर्ने अनुशासन पालन गर्नु आवश्यक छ । उक्त समारोहमा डा. केशवमान शाक्य र शान्तिसुरभ

मानन्धरले पंचशीलबारे युवा पिढीको ध्यान आकर्षित गर्दै रेडियोबाट पंचशील अष्टशीलको प्रचार प्रसार गर्नुपर्ने कुरा बताउनुभयो । यसै बेला धर्मोदयसभाको सौजन्यबाट युवा बोद्ध समूहले प्रकाशित गरेको पंचशील पुस्तिका समूहका अध्यक्ष हर्षमुनि शाक्यले प्रदान गर्नुभयो । त्यस दिन सांस्कृतिक बाजा गाजा सहित ७ हजार जनसमूहले बुद्ध प्रतिमा परिक्रममा भाग लिएका थिए ।

'न्हसला' को विमोचन

२०४५ वैशाख २६, काठमाडौं - यहाँको असन दगुबहालमा १८ वर्ष अघिदेखि प्रकाशित हुँदै आएको 'न्हसला' (Lightening) नेपालभाषा पत्रिकाको २५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा संपादित 'खँल्हाबल्हा अन्तर्वार्ता विशेषांक' नवोदित कलाकारिका नवीना श्रेष्ठबाट विमोचन भयो । भाषानिभाः (The Sun of the language) प्रेमबहादुर कसाँकारको सभापतित्वमा भएको त्यस समारोहमा पत्रिकामा लिखित रचनाहरूको समीक्षा सत्यमोहन जोशी र सुवर्ण शाक्यले गर्नुभएको थियो । समीक्षाको सिलसिलामा नेपालमा प्रचलित श्रावकयान र महायान दुबैले नेपालको बौद्धधर्ममा विशेष देन दिएको हुनुका साथै जातिभेद, पूर्वाग्रह, आडम्बर र अन्धानुकरण गरिनु राष्ट्र र समाजको लागि घातक हुने भएको तथा धर्मलाई समयानुकूल बनाई आचरण शुद्धी गर्नुपर्ने कुराको चर्चा भएको थियो । लामरत्न तुलाधरको सभापदन, दबलकाजी तुलाधरको व्यवस्थापन र पासामुना, असन द्वारा प्रकाशित भएको त्यस न्हसलाको विमोचनको बेला भृगुराम श्रेष्ठबाट नेपालभाषामा

बौद्धस्तोत्र पाठ गरिएको थियो ।

नेपालको शान्तिक्षेत्रको प्रस्थाव

बुद्धको सिद्धान्तमा आधारित

२०४५ वैशाख २०, वाठगाडी—

स्थानीय बौद्धमा त्यहाँको समारोह समिति-द्वारा आयोजित २५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजित समारोहमा प्रमुख अतिथिको आसनबाट गृह राज्यमन्त्री निरञ्जन थापाले महामानव बुद्धद्वारा प्रतिपादित विश्व भ्रातृत्वको सिद्धान्तको सारभूत कुरा नेपालको शान्तिक्षेत्र प्रस्तावमा निहित रहेको छ भन्नुभयो । सो बेला सभापतिको आसनबाट गणेशवज्र लामा र तुलसी थापाले बुद्धको महिमाबारे आफ्ना मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो ।

शान्तिको लागि बुद्धधर्म सबल माध्यम

२०४४ बैशाख १४, ललितपुर—

यहाँको २५३२ औं बुद्धजयन्ती समारोह समितिको आयोजनामा स्थानीय जमलमा आयोजित कवि गोष्ठीमा प्रमुख अतिथिको आसनबाट परराष्ट्र मन्त्री शैलेन्द्रकुमार उपाध्यायले समाजमा शान्तिपूर्वक जीवन निर्वाह गरेर बाँचन बुद्धधर्म सशक्त माध्यम भएको कुरा बताउनुभएको छ । सो अवसरमा भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरले बुद्धधर्मलाई पालन गरेमा मानिसहरूले शान्तिपूर्वक बाँचन पाउने कुरा बताउनुभयो । योगराज शाक्यको अध्यक्षतामा भएको सो गोष्ठीमा कृष्णबहादुर उदय, सूर्यनाथ शर्मा, लोकबहादुर शाक्य र कुमारधर शमाले बुद्धको उपदेशमाथि चर्चा गर्नुभयो ।

भगवान् बुद्धका मननयोग्य त्याग

२०४५ वैशाख २५, ललितपुर—

यहाँको २५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा टोल सुधार संघ ह.खा.द्वारा आयोजित रक्तदान कार्यक्रमको उद्घाटन गर्दै प्रमुख अतिथिको आसनबाट परराष्ट्रमन्त्री शैलेन्द्रकुमार उपाध्यायले भगवान् बुद्धले मानव समाजको सेवाको लागि त्याग र तपस्या गर्नुभएको कुरा उल्लेख गर्नुभएको छ । सो अवसरमा भिक्षु सम्यक्ज्योतिले भगवान् बुद्धको उपदेशलाई पालन गरी समाजको निमित्त त्याग गर्नु सबैको कर्तव्य हो भन्नुभयो । त्यस्तै रक्तसंचार केन्द्रका निर्देशक डा. रञ्ज-मिहले रक्तदान कार्यक्रममा युवावर्गले देखाएको उत्साह सराहनीय छ भन्नुभयो । त्यस्तै संघका सचिव तीर्थमान शाक्यले गत वर्षमा जस्तै यस वर्षको रक्तदान कार्यक्रम पनि सन्तोषजनक रहेको छ भन्नुभयो । ललितपुर नगर पचायतका प्रधान-पंच बुद्धराज वज्राचार्यको सभापतित्वमा भएको सो समारोहमा संघका सल्लाहकार लोकबहादुर शाक्य, कविराज सिद्धिगोपाल वैद्य, देवेन्द्रबहादुर प्रधान र सिद्धिरत्न शाक्यले रक्तदान कार्यक्रमको संचालन नियामत हुनुपर्ने कुरा बताउनुभयो ।

बुद्धप्रतिमालाई नगर परिक्रमा

२०४५ वैशाख १९ ललितपुर—

भगवान् बुद्धको २५३२ औं जयन्तीको अवसरमा यहाँ भगवान् बुद्धको प्रतिमालाई सिंगारी नगर परिक्रमा गराइएको छ । सो दिन भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर समक्ष शील प्रार्थना एवं भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरबाट बौद्ध धर्म देशना एवं अनगरिका संघरक्षिताबाट बुद्धको जीवनीबारे देशना भएको थियो ।

बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता

२०४५ वैशाख ३० ललितपुर—

यहाँका पुस्तकालयहरूका बीच प्रत्येक वर्ष बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा हुँदै आइरहेको बौद्ध हानिरी जवाफ प्रतियोगितामा यस वर्ष हीरा-काजी सुजिका:को सक्रियतामा भएको प्रतियोगिता सफलतापूर्वक सम्पन्न भएकोछ । त्यहाँका सक्रिय-कार्यकर्ताहरूको सत्प्रयास रहेको त्यसप्रतियोगितामा भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर अनगारिका धम्मवती, प्रकाश वज्राचार्य, सुवर्ण शाक्य तथा लोकबहादुर शाक्य र अनगारिका सुशीला आदिले निर्णायक भई आफ्नो मन्तव्य समेत व्यक्त गरी पुस्तकालयका बीच भइरहेको त्यस प्रतियोगिताले नवोदित बालबालिकामा समेत जागरण आएको कुरा बताउनुभयो ।

घर घरमा बुद्धमूर्ति र तस्वीर

२०४५ वैशाख १६ काभ्रे -

२५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा स्थानीय बनेपामा यहाँको बुद्धजयन्ती समारोह समितिको आयोजनामा उपासक उपसिका, साहू महाजन, नगर पंचायतका पदाधिकारीहरू, भिक्षुवर्ग तथा छात्रछात्रा सम्मिलित भएको एक ठूलो जनसमूह सहित भगवान् बुद्धको प्रतिमा रथमा राखी सांस्कृतिक बाजा गाजा सहित नगर परिक्रमा गराइयो । सो दिन भएको बौद्धसभामा भिक्षु राष्ट्रपाल समक्ष पञ्चशील प्रार्थना भई विभिन्न महानुभावहरूद्वारा भगवान् बुद्धको देन र महिमाबारे मन्तव्य पनि व्यक्त गरियो । यसै उपलक्ष्यमा धर्मोदयसभा काभ्रे शाखा र ध्यानकुटी दायकसभाबाट शिर मेमोरियल अस्पतालका विरामीहरूलाई फलफूल, ग्लुकोज र बिस्कुट प्रदान गरियो । त्यस दिन स्थानीय टोल, चोक

तथा उपासक उपासिकाका घर घरमा बुद्धमूर्ति र तस्वीर तथा बौद्ध कण्डाले सिँगारिएका थिए । यसैगरी चैतन्य मा. वि. का शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूबाट स्थानीय स्तूपहरूमा सफाई तथा सिँगाने काममा उल्लासपूर्ण वातावरणमा भयो । साथै काभ्रे जिल्लाव्यापी अन्तर्मावि. 'बुद्ध र शान्ति' विषयक वक्तृत्वकला प्रतियोगिता पनि सम्पन्न भयो ।

गाउँ गाउँ र नगर नगरमा बुद्धपूजा

२०४५ वैशाख २०, नुवाकोट -

यहाँको त्रिशूली युवक बौद्धमण्डल सुगतपुर विहारको तत्वावधानमा महीनाको एक पटक गाउँमा स्थित विहार, गुम्बा र चैत्यहरूमा पूजा गर्ने निधो भए अनुसार गत २०४४ कात्तिक शुक्ल अष्टमीका दिनदेखि पहिलो पटक बान्यरागिरि पर्वतस्थित सुगतालय चैत्यबाट शुरू गरिएको छ । त्यसपछि धादिंग जिल्लाको कटुंजे बजारस्थित विहार, सामुरी स्थित चैत्य गोगनेको गुम्बा, बुर्गताङ गाउँको गुम्बा, सिदुरे खोलाको पारीको मुचलिन्द भगवान्को मन्दिर माने गाउँ पंचायतको (चैत्य) माने तथा गुम्बा, काउले पंचायतको सबभन्दा पुरानो किसान गुम्बा ध्युमे गुम्बा, कर्मछिरिङ गुम्बा, सुगतपुर विहार, रमुवा जिल्लाको धुँचे गुम्बा, - धम्बत्तरी गुम्बाहरूमा बुद्धपूजा गरियो । ती विभिन्न गाउँहरूमा पूजाहुँदा ठाउँ-ठाउँका व्यक्तिहरू मध्ये श्रामणेर वरी सम्बोधि, सुगत बौद्ध मण्डलका सचिव धर्मरत्न शाक्य, प्रेमबहादुर शाक्य, कृष्णसिंह प्रधान, तेजबहादुर बीरबहादुर शाक्य, बोधिबीर शाक्य, नुवाकोटका भूतपूर्व उपसभापति जगतबहादुर तामाङ्ग, ६०

वर्षका वृद्ध भू. पू. प्रधान पंच नुर्वं तामाङ्ग प्रदीप शाक्य, प्रधानपंच कविराज तामाङ्ग, धनराज लामा, प्र. पं. कविराज, लालवीर तामाङ्ग, बडाध्यक्ष चन्द्रमान तामाङ्ग, तेजबहादुर शाक्य र रत्नकाजी वज्राचार्यहरूबाट बुद्धधर्म, आचरण, व्यवहार र कर्तव्यमाथि आफू आफना मन्तव्य व्यक्त गर्नु भएको थियो ।

गोसाईकुण्ड र धुन्चे बौद्ध गुम्बामा भएको विशेष कार्यक्रममा बुद्धपूजा एवं धर्मदेशना भिक्षु मैत्रीबाट भएको थियो । त्यस कार्यक्रममा काठमाडौं, ललितपुर, बलम्बू, कीर्तिपुर र त्रिशूली बाट गरी १०७ जना भक्तजनहरूले भाग लिएका थिए । त्यस बेला भोजन जलपानको व्यवस्था क्रमशः प्रेमबहादुर शाक्य र रत्नकाजी वज्राचार्य हुनुहुन्थ्यो भने धर्मरत्न शाक्यको व्यवस्थापन र टोलीनेता प्रदीपरत्न शाक्य रहेको त्यस समूहमा सामानको हेरचाह गर्ने वीरबहादुर शाक्य रहनु भएको थियो ।

बुद्धपूजा र आर्थिक सहयोग

२०४५ वैशाख १६, स्याङ्जा-

२५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा धर्मोदयसभा पंचमूल शाखाले पंचमूल गा. पं. निरुवारी स्थित बुद्धगोम्पामा विभिन्न कार्यक्रम सहित बुद्धजयन्ती मनाइयो । उक्त अवसरमा वयोवृद्ध श्रीमती भक्तिकुमारी गुरुङबाट शान्तिदीप प्रज्वलन र ऋणोत्तोलन भयो । त्यस अवसरमा बुद्धवन्दना, बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता, प्रवचन र पुस्तक प्रदर्शनी भएको थियो । कोषाध्यक्ष ललितबहादुर गुरुङद्वारा स्वागतभाषण र उपाध्यक्ष हरिकुमार गुरुङद्वारा बुद्धजीवनीबारे मन्तव्यपछि सचिव हीरामान गुरुङले बुद्धधर्म बारेमा बोल्नुभयो । सभापतिको आसनबाट

अध्यक्ष कृष्णबहादुर गुरुङले बुद्धको देनबारे चर्चा गर्नुभयो । सो समारोहमा श्रीमती भक्तिकुमारी गुरुङ, काँकटेरी आमापरिवारबाट क्रमशः १००५१- र १०५११- रुपिया तथा दशैंका आमाहरूबाट व्यक्तिगत रूपमा आर्थिक सहयोग पनि प्रदान गरिएको थियो ।

अनिच्चावत सखारा

२०४५ वैशाख २० भोजपुर-

यहाँको टक्सार स्थित शाक्यमुनि विहारमा ५० वर्षभन्दा बढी नित्यपूजा गरी बौद्धसंघको सदस्य रहनुभएका पुण्यधन शाक्यको ८५ वर्षको उमेरमा देहावसान भएको छ । भिक्षु भई श्रावकयानमा लाग्नुभएका वहाँका तीन भाइहरूमध्ये सुगतानन्दको परलोक भइसकेको र शाक्यानन्द र सुबोधानन्द तानसेन र गणमहाविहारमा रही धर्मप्रचारकार्यमा संलग्न रहनु भएको छ । वहाँका छोराहरू लालधन शाक्य र देबराज शाक्य पनि बुद्धधर्ममा अग्रणी रूपमा सेवारत हुनुहुन्छ । हाल वहाँका तीन छोरी छन् । चूडाकर्म स्थानको प्रमुख थाय्पा पुण्यधनको चिरशान्तिको कामना गर्दै शाक्यमुनि विहारमा शोकसभा गरिएको थियो ।

बुद्धजयन्ती समारोह

२०४५, वैशाख २०, पाल्पा-

२५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा स्थानीय तानसेनमा एक समारोह सम्पन्न भयो । सो अवसरमा महाचैत्य विहार टक्सार टोलबाट आयोजना गरिएको अन्तर्माध्यमिक बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगितामा प्रथम, द्वितीय र तृतीय क्रमशः मोहन कन्या मा. वि; प. प. न. व्या. मा. वि. र जनता मा. वि. ले स्थान प्राप्त गरेका

थिए । सो बेला ज्ञानमालासभाका अध्यक्ष कृष्ण-
प्रसाद शाक्यको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको
बौद्धसभामा भिक्षु शाक्यानन्दबाट भगवान् बुद्धको
जन्म, सम्बोधन, ज्ञान लाभ र महापरिनिर्वाण
भएको त्रिसंयोग विषयमा धर्मदेशना गर्नुभयो ।
सो अवसरमा प्राध्यापक छत्रराज शाक्य, प्रधाना-
ध्यापक जगतबहादुर जोशी, चिनियालाल वज्रा-
चार्य, नगेन्द्रशेखर वज्राचार्य, सुमनादेवी शाक्य,
शीलबहादुर वज्राचार्य, बुद्धरत्न शाक्य, भुयमान
लिगल, अध्यक्ष कृष्णप्रसाद शाक्य र रिपलाल
विश्वकर्म्माले बुद्धधर्मप्रतिको श्रद्धालाई हार्दिक
रूमा अभिव्यक्त गरी आफू आफ्नो विचार व्यक्त
गर्नुभएको थियो । सो उपलक्ष्यमा भएको बौद्ध
हाजिरी जवाफ प्रतियोगितामा प्रथम, द्वितीय र
तृतीय हुनेलाई शिल्ड तथा पुरस्कार प्रदान
गरिएको थियो । सो उपलक्ष्यमा आनन्द विहारमा
ज्ञानमाला भजन संघ भएको थियो र सोही
दिन महाचैत्यविहार टकसारबाट भगवान्
बुद्धको रथयात्रा बाजा गाजा एवं ज्ञानमाला भजन
सहित गरिएको थियो ।

वैशाख महोत्सव

२०४५ वैशाख १६, पाल्पा -

२५३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा यहाँको
ज्ञानमालासभा महाचैत्य विहारले त्रिदिवसीय
वैशाख महोत्सव मनायो । सो बेला संचालन भएको
अन्तर्माध्यमिक बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगि-
तामा मोहन कन्या मा. वि. प्रथम भएको थियो ।
यसरी नै बुद्धधर्म सम्बन्धमा भएको प्रवचन
गोष्ठीमा शीलबहादुर वज्राचार्य, जगतबहादुर
जोशी, चिनियालाल वज्राचार्य, छत्रराज शाक्य र

रिपलाल विश्वकर्म्माले बुद्धधर्म र त्यसको देनबारे
चर्चा गर्नुभयो । त्यसरी नै मैत्री क्लबका अध्यक्ष
बुद्धरत्न शाक्य, बौद्ध महिला समिति तानसेनका
सभापति सुमना शाक्य र ज्ञानमाला संघका
सभापति नगेन्द्रशेखर वज्राचार्यले बुद्धको शान्ति
र शील विषयमा आफ्ना मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो ।
कृष्णप्रसाद शाक्यको सभापतित्वमा भएको त्यस
गोष्ठीमा उपसंघनायक शाक्यानन्द र उपाध्यक्ष
मंगल नापितले पनि बुद्धको महिमाबारे प्रकाश
पार्नुभयो । सोही उपलक्ष्यमा प्रभातफेरी, बुद्ध-
पूजा एवं भगवान् बुद्धको रथ सिंगारेर नगर
परिक्रमा समेत गरिएको थियो ।

आजीवन ग्राहक ४१५ पुगेको छ

२०४५ जेष्ठ ३२, काठमाडौं -

१६ वर्षदेखि प्रकाशित हुँदै आएको नेपालको
पुरानो बौद्ध मासिक पत्रिका आनन्दभूमिको हाल ७
जना थपि आजीवन ग्राहक संख्या ४१५ जना पुगेको
छ । बुद्धधर्म र त्यससँग सम्बन्धित कुराहरूमा
स्वतन्त्ररूपमा अध्ययन गर्ने साधन स्वरूप
लेख रचना प्रकाशित हुने त्यस पत्रिकामा हाल
थपिएका आजीवन ग्राहकहरूमा १. शिवलाल
महर्जन, बलभू २. रत्नबहादुर मानन्धर नैकाप
३. ईश्वरदास मरिचःमि ल. पु. सानेपा ४. नूतन
बनिया C/O धर्मकीर्ति विहार ५. प्रेमराज शाक्य
बगुवा बजार त्रिशूली ६. गणेशदास अमात्य
त्रिशूली बजार हुनुहुन्छ । पृष्ठ ३२ र महत्वपूर्ण
ब्लक सहितको कभर पेजभई प्रकाशित हुने यस
पत्रिकाको आजीवन ग्राहक शुल्क रु. ३००।- छ ।

सप्ताहव्यापी बुद्धजयन्ती

२०४५ वैशाख १६, भोजपुर -

२४३२ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा यहाँ

आनन्दभूमि

बुद्धपूजा, ज्ञानमाला भजन, तथा प्रवचन एवं कविता गोष्ठीभई सप्ताहव्यापी बुद्धजयन्ती समारोह मनाइयो । यस्तै दापा भजन, गिलान प्रत्यय र दीपावली पनि भएको थियो । प्रदीप, भीम, उत्तम, दीपक, लोकनाथ, हर्षज्योति, प्रकाश, लालधन शाक्य, गणेश वज्राचार्य, प्रमोद, राम-माया हलवाई र हीराशोभा उपासक उपासिकादिको सहभागितामा भएको त्यस कार्यक्रम अन्तर्गत बुद्धको मूर्तिलाई खटमा राखी उपासक उपासिका एवं स्थानीय गण्यमान्यहरूको समूहद्वारा नगर परिक्रमा गरिएको थियो । त्यसै अवसरमा प्रधानपंच कृष्णप्रसाद घिमिरेको सभापतित्वमा भएको बौद्ध सार्वजनिक सभामा स्वागतगान, स्वागतभाषण एवं सचिवद्वारा प्रतिवेदन प्रस्तुत भयो । सत्यनारायण र दत्तनारायण ताम्राकारले पंचशील पालन गर्नु नै बौद्ध धर्मको प्रारम्भिक खुड्किलो हो भन्नुहुँदै विहारभित्र धूमपान निषेध गरिएको राम्रो कुरा हो भन्नुभयो । सो बेला कविता गोष्ठीमा प्रथम, द्वितीय र तृतीय हुनेहरूलाई पुरस्कार पनि प्रदान गरियो ।

बुद्धमाता मन्दिर निर्माण समिति गठन

२०४५ जेठ ३२, रूपन्देही -

यहाँको बुटवलस्थित पद्मचैत्य विहारमा भिक्षु मैत्रोको सभापतित्वमा एक विशेष बैठक वसी शान्तिका अग्रदूत भगवान् गौतम बुद्धको मावली देवदहमा एउटा बुद्धमाता मन्दिर निर्माण गर्ने निर्णय गर्‍यो । बौद्धधर्माबलम्बीद्वारा यात्रा गरिने र विदेशी पर्यटकहरूको आकर्षणको थलो भएको त्यस ठाउँको वैरी मार्ग मन्दिरमा निर्माण गरिने बुद्धमाताको मन्दिर निर्माण गर्ने अनगारिका देवाचरीको अध्यक्षतामा १३ सद-

स्यीय एक निर्माण समिति गठन गरिएको छ । उपाध्यक्ष र सचिव क्रमशः बुद्धराज उदय र विमलबहादुर शाक्य रहेको त्यस समितिमा सदस्यहरू देवदह गा. पं. का प्रधानपंच गुप्तबहादुर गुरुङ, उपप्रधानपञ्च खेमराज पराजुली, वडा नं. ५ का वडाध्यक्ष कुलानन्द पाण्डे, महा सा. बौद्ध विहारका सचिव बालनरसिंह गुरुङ, धर्मगौतम वज्राचार्य, जयेन्द्र तुलाचन, जिल्ला पं. क्षेत्रीय सदस्य, महेन्द्रबहादुर मुनिकर्मी, प्रा. छत्रराज शाक्य तानसेन र केवाली गाउँ पञ्चायतका प्रधानपञ्च रहनुभएको छ । यसै गरी निर्माण समितिलाई सल्लाह उपलब्ध गराउ सल्लाहकारको रूपमा ४ जनालाई स्थापना गरिएको छ । उक्त सल्लाहकारहरूमा भिक्षुहरू बुटवलका चुन्द महास्थविर, लुम्बिनीका विमलानन्द महास्थविर, आनन्दकुटी विहारका मैत्री स्थविर र बुटवलका प्रधानपञ्च हरिबहादुरसिंह हुनुहुन्छ ।

उक्त समितिले संरक्षकत्व प्रदान गरिदिनु हुन थाइलैण्डका लडए बोट र डा० आचार्य महानायक अमृतानन्द महास्थविरलाई अनुरोध गर्ने निर्णय पनि गरेको छ ।

[नेपालभाषा]

११०८ बछला थ्य १४, ये-

थनया दलूद्र त्वालय् २५३२ कोगु बुद्धजयन्तीया लसताय् त्वाः मिलय् जुयाः चैत्यपूजा यात । ज्ञानमाला भजन जुयाःलि भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर समक्ष पंचशील ग्रहणया नापं बुद्धपूजा जुल । उबलय् धर्म-देशनायासे भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरं धैबिज्यात- 'बुद्धगुण न्ह्यजक थनां बुद्धधर्म पालन याःगु ञ्जीमखु, धाथे बुद्धधर्म पालन यायेगु खःसा चर्या हे यानायके

मा: । मनुखं पिनेजक धर्म महेसे आध्यात्मिककर्म धर्म हने
मा: ।”

ऋसःलिसः कासा जुल

११०८ बछला गा ९, यल-

थनया जनहित पुस्तकालयया भवसालय् २५३२
भवःगु बुद्धजयन्तीया लसताय् यल नगरव्यापी अन्तर्पुस्त-
कालय बौद्ध ऋसःलिसः कासा प्रज्ञानन्द महास्थविरया
प्रमुखअतिथित्वय् परराष्ट्रमन्त्री श्रीलेन्द्रकुमार उपाध्याय-
पाखें उलेज्या जुयाः शुरू जुल । पुस्तकालयया अध्यक्ष
सिद्धिरत्न वज्राचार्यपाखें लसकुस न्वचु जूगु उगु
कासाया बीजं कासा बुद्धघोष महास्थविरया समापति-
त्वय् जुल । यल नगर पंचायतया प्रधानपंच
बुद्धिराज वज्राचार्य सिर्पाः त्याकूपि बौद्ध पुस्तकालय,
नेपाल बौद्ध समकृत अध्ययन गोष्ठी, यशोधरा बौद्ध-
परियत्ति व हिरण्य पुस्तकालययात सिर्पाः लःल्हाना-
बिज्यात । उच्चलपु जनहित पुस्तकालयया सचिव
प्रकाशरत्न वज्राचार्यपाखें प्रतिवेदन प्रस्तुत व उपाध्यक्ष
दिव्यरत्न वज्राचार्यपाखें धन्यवाद ज्ञापन जुल । अध्यक्ष
सिद्धिरत्न वज्राचार्य तकादी ३३५।१५ हापं बियाः
आकिवंया लागी भवसाः स्वयेत नः बाहाया पद्मावती
पुस्तकालयवात पाः लः ल्हात । बीजं कासाय् सुधी
सविता धारुवा; व जजपि भिक्षु कुमार काश्यप, सानुमाइ
वज्राचार्य व प्रकाश वज्राचार्यपि खः ।

विहारया नामकरण

११०८ बछला थव १३, यल-

थनया स्वना विहार निर्माण समितिया भवसाः
कथं २५३१ कोगु बुद्धजयन्ती हनेभनं भिक्षु संघपाखें
निर्माणधीन विहारया नां 'जितापुर गन्ध कुटी विहार'
छुत । उच्चलपु मू दयेकूगु बुद्धप्रतिमायागु भिक्षु अनिरुद्ध
महास्थविरपाखें उलेज्या जुयाः लि भिक्षुसंघपाखें परित्राण

पाठ व भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरपाखें बुद्धपूजा सम्पन्न
जुल नापं भिक्षु कुमार काश्यपपाखें धर्मदेशना जुल ।

विहार निर्माणया ज्याय् सक्रिय योगदान विद्या
विज्याःःः भू भिक्षु कालुदायी व पांगया कृष्णबहादुर
महर्जनपाखें अहं यानाच्चवनागु ज्याया विवरण
व्युत्से स्वाहालिया लागी सकसिकं इनाप जुल । निर्माण
समितिया सहसचिव कृष्णहरि डंगोलं लसकुस न्वचु व
सचिव चन्द्रलाल डंगोलपाखें प्रतिवेदन प्रस्तुत जुल । थथे
हे दांभरि हरिगोविन्द डंगोलपाखें दांया त्याःवाः व अध्यक्ष
देवबहादुर डंगोलपाखें धन्यवाद ज्ञापन जुल । उगु विहार
निर्माणया ज्याखेंय् सक्रिय योगदान व्यूषित भिक्षु कालुदा-
यीपाखें बुद्धया तक्मा वितरण जुल । स्वयम्भू ज्ञानमाला
भजन जूगु उगु इलय् पांगया गीतम बुद्ध विहारया
भजनखलः स्वपमा भद्रायणी भजन मण्डल व बुद्धलीला
भजन नं प्रस्तुत जुल ।

प्रवचन जुल

११०८ बछला थव १५, स्वप -

थनया थिमिया मरुत्वालपु बुद्धजयन्तीया हनाय्
अनगारिकासंघया सदस्य अनगारिका कमला व अध्यक्ष
सुशीला अनगारिकापाखें बुद्धया देन विषये प्रवचन जुल ।
थथे हे यलया यशोधरा बौद्ध विद्यालयय् सदां थं
थुखुसी नं बवनेकूया शिक्षक तथा विद्यार्थीत मुनाः गिलान
पूजाया नापं अनगारिका ज्ञानशीलां मनु जुयाः पंचशील
पालन याःसा जक जीवन ग्यमु लाइ धयाविज्यात । थथे
हे यलया छायाबहालय् संघया सदस्य अनगारिका संघर-
क्षितां बुद्धया देनया बारय् चर्चा यानाविज्यात ।

अनगारिका करुणा मन्त

११०८ अनला गा १०, ये -

थनया बल्लंबुइ विज्यानाच्चवन्हा पीन्यादेन्हावःनिसं प्रत्र-

आनन्दभूमि

जित जीवन हनाचक्रं ह्य कर्हणा अनगारिका दक्ष देया बस्य
गणमहाविहार्य मन्त । यल वृवाहाया शाक्य मय्जु जुया-
बिज्याःहा वस्पोलया दाहसंस्कार स्यंगुं, क्वय् जूगु
समाचार दु ।

न्यासःलिसः कासा उवीगु

११०८ वखला ध्व २, यल -

धनया अनगारिका संघया न्यादे बुदिया नसताय
अनगारिका संघपाखे ये, यल व ह्वपया झिगु बौद्ध
(परियत्ति) केन्द्रया बिचय् बौद्ध न्यासःलिसः कासा उवी-
त्यगु दु । उगु कासाय् स्वतिकायेगु इच्छा दृपि केन्द्रतय्पाखे
ध्वहे असार १५ गतेया दुने यशोधरा बौद्धविद्यालयस
खवर ध्यकेमाः धंगु इनाप याःगु दु ।

दीक्षित जुल

११०८ अनला गा ५, ये -

धनया आनन्दभूमिया सम्पादक सुवर्ण शाक्य व
वस्पोलया २० ह्य परिवारं वज्रयानी परंपरा कथं गुरु
पुरोहितपाखे दीक्षा कयाः दीक्षित जूगु दु । अष्टशील
पालन यानाः त्रिरत्न शरणय् वनेगु विधि दुगु उगुकथंया
दीक्षा (देखा) नेपाःया बुद्धधर्म परम्परा कथं वीगु
परम्परा दु ।

खास यानाः धर्म व सदाचारप्रति आस्था दुर्गि सुपा-
त्रित देखा वीगु शास्त्र विधानय् दु । सुपात्र लययाः वीगु
उरुथंया दीक्षायात जन्म वःगु जातिव्यया आधारय् जक
वीगु धंगु अनुदार धारणा नं थन ब्वलनाचक्रंगु खः ।

थेरवाद, महायानी व वज्रयानी गुगुं नं शास्त्रय्
गनं उल्लेख मदुगु जातिवाद व अनुदारवादी विचार
धाराय् आः सुधार वयाः महायानी, वज्रयानी बुद्धधर्म
नं श्रावकयान व प्रत्येकयानताप सामञ्जस्य वयाः नेपाःया
बुद्धधर्मय् सनयसा पेशता ब्वलंगु दु ।

थुकथं बुद्धधर्मया मूल हा जुयाचक्रंगु उदारनीतियात
कःथानाः विधि व्यवहार हनाथन धाःसा छगु निगु पुस्तां
न्हनेत्यंगु महायान व वज्रयान अझ सछिदै थुलं चवनीगु
खंय् शंका मदु धंगु नेपाःया बुद्धधर्मय् आस्थादुपिसं
धाःगु दु ।

जापान, चीन, मंगोलिया व तिब्बतय् महायान व
वज्रयान न्यानाचक्रं थें उगु उगु उथेंतुं उथेंतुं शास्त्रया
आधारय् नेपालय् नं हनाचक्रंगु वज्रयान विधिया
शास्त्रया ज्ञान ध्यानयात उल्लंघन यानाः निहित स्वार्थी
वज्रयान परम्परा न्ह्यकाचक्रनेगु महायान वज्रयानयात
प्रहार यानाः याकनं न्हंकेगु जुइ धंगु थोंया पिटीया धापू-
यात हृदयंगम यानाः विद्वान् व व्यवहारवादी उदारपि
गुरु वज्राचार्यपिसं बुद्धधर्म क्यंगु लेंगु उवनाः दीक्षा कायेगु
वीगु यानाहयेगु तसकं सहनीय खं जूगु दु । थजागुः
खंय् मानवधर्म स्वयाः थत तःधमाःपीपि गुह्यं नं शाक्य
व वज्राचार्यपिगु गलत धारणा हिलावन धाःसा नेपाःया
बुद्ध धर्मया भविष्य उज्ज्वल उवीगु खः धंगु आपाःसिया
धापू दु ।

अनिच्चावत संखारा

११०८ अनला गा ४, सुनसरी -

धनया धरानया स्वयम्भू महाचैत्य विहार व बुद्धविहारय्
सदा संलग्नह्य बूद्धशासनया छह्य उपासिका लक्ष्मीदेवी
शाक्यया गौमन सप न्यानाः निधन जूगु दु । २००२
साल माद्रय् जन्म जूह्य लक्ष्मीदेवीया निधनय् धनया
बौद्ध विहारपाखे बिचाः ढगु दु ।

भिक्षु अमृतानन्द लिथ्यन

११०८ अनला गा १४, ये -

नेपाःया नांदेह बुद्धधर्मया लिधिसा जुयाचक्रह्य

आचार्य महानायक भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर
सोभियत रूसया राजधानि मस्कोय् जूगु दोछि गूगु दया
क्रिश्चियन वाप्तिजम जुन्ली मेट्रोपोलिटान फिलारेट आफ
मिन्स एण्ड बेलोरसिया, डिपार्टमेण्ट फर इक्स्टर्नल
वर्च रिलेसन्स मस्को पाट्रियार्चया चर्चमैनया निमन्त्रणाय्
व्यतिकयाः नेपाः लिहाँ बिज्याःगु दु । वस्पोलं थःम्ह
कम्पियकारया रूपय् आनन्दकुटी विद्यापीठया सहायक
प्र. अ. मोहननरसिंह श्रेष्ठयात नं व्वनार्यका बिज्याःगु ख; ।

मंगोलिया, भारत व नेपालया बौद्धत लगायत
ध्यंमध्यं सच्छिगू देशया प्रतिनिधितसें व्यतिकया गु जून ९
निसें १६ तक जूगु उगु भेलाय् भिक्षु अमृतानन्दं तया
बिज्याःगु सोभियत युनियनय् बुर्यातित ह्यो जूगु व
अनचवंगु मन्दिर विहार स्यंगु दयेकेगु यात धाःसा उकी
सरकारं ग्वाहालि याइ ला धंगु न्ह्यसःयात अनया प्रखर
राजनैतिक सरकारी नेता ग्रोमिको थजःगु ज्या खंय्
थःथःगु इलाकाया सरकारपाखें ग्वाहालि जुइ धंदिल ।
६७००० इलं मयाक चर्चंत दुगु उगु थासय् २६०००
चर्चंत धर्माबलम्बीतय्त लःहानाः अन धार्मिक खंय्
फुक्कका जूगु खं सीदुगु दु ।

बौद्ध कार्यक्रम

११०८ बछला गा, रूप -

वंगु बुद्धजयन्तीया लसताय् जूगु बौद्ध कार्य-
क्रमय् प्रगति बौद्ध संघया आयोजनाय् आदिपद्य
विहारय् भिक्षु अश्वघोष प्रमुखं धर्मदेशना याना-
बिज्यात । थुगु हे लसताय् मुनिविहारया ग्वसालय्
३६ ह्यसिनं हि दान याःगु जुल । थथे हे बौद्धसंघ-
या ग्वसालय् नं ३७ ह्यसिनं हि दान याःगु खः ।
थन थ्वयां न्ह्यः प्रकाशित जूगु समाचारकथं
माःथाय् संशोधन जूगु खः । उव्यलय् बुद्धया प्रति-
मायात कःः धायेक रथय् तयाः नगर परिक्रमा

जूगु खः ।

जुनि तोतल

११०८ अनला गा ८, बलम्बू -

थनया विहारय् च्वनाबिज्याःह्य ७८ दँ बैस
वयंहा अनगारिका श्रावस्तीं थुगु जुनि तोतूगु दु ।
जुनि तोते धुंसेलिया देहयात थनया हे खुसिइ
दाहसंस्कार जुल ।

थासंथासय् बुद्धपूजा

११०८ तछला थ्व १, नुवाकोट -

थनया युवक बौद्धमण्डलया ग्वसालय् कार्तिक
अष्टमि कुन्हुनिसं सुरु जूगु धादिग, नुवाकोट व
रसुवा जिल्लाय् स्वनातःगु बौद्धबिहार, गुम्बा व
चैत्यय् बुद्धपूजा यानावःकथं वैशाख शुक्ल
अष्टमी कुन्हुया पूजाय् व्यतिकयाः यँसेसं
बिज्याःह्य भिक्षु मैत्रीं वैबिज्यात - थुकथंया
पूजाया ग्वसालं गांगांया तामाङ आदि थो थो बौद्ध
जातितय् बिचय् बौद्ध जागरण वेकूगु तसकं
चव्छाये बहजू । थुव्यलय् मण्डलया अध्यक्ष प्रदीप
शाक्य व सचिव धर्मरत्न शाक्यं नं थगु मन्तव्य
प्वकाबिज्याःगु खः । थथे हे अधिकमासया शुक्ल
अष्टमीया दिनय् नन्दनबारी घ्याङय् नं बुद्धपूजा
जुल । थुव्यलय् नं यल, ये व किर्पुलि बिज्याःपि
भिक्षु मैत्री, अनगारिकापि मा गुणवती व
पञ्जावतीया नापं बुट्बल पद्मचैत्य विहार र
नुवाकोटया सुगतपुर विहारया उपासक उपासिक -
पिसं व्यति काःगु खः । उगु हे अवसरय्
सिलुतीर्थ यात्रा व रसुवाया धुञ्चे गुम्बाय् नं
अनया लामागणत सहित जुयाः बुद्धपूजा
जूगु खः ।

थुगु वथं हे थुखुसीया बुद्धजयन्ती सुगतपुर

सम्पादकीय

आफ्नै सम्बन्धमा

आनन्दभूमि १६ वर्षको जवान बौद्ध पत्रिका भएको छ। यसमा बुद्धधर्म सम्बन्धी लेख, रचना तथा समाचार प्रकाशित गर्दै आउने गरेको छ। यसरी प्रकाशित हुने लेख रचना जनसाधारणदेखि उच्च अन्वेषक एवं दार्शनिकहरूको लागि पर्यन्त उपयोगी हुने गरी प्रकाशित भइआएको ले यो एकपक्षीय र तडक भडक पन रहित भएको हामीले पहसूस गरिराखेका छौं।

बुद्धधर्म के हो भन्ने समेत थाहा नहुने र दुई हरफ सरसर्ती बाँचन नसक्ने पाठक पाठिकाहरूका लागि सामान्य विषय र बोलीचालीका जनभाषा प्रयोग गर्नुपर्ने तथा उच्चशिक्षा हासिल गरेका र दार्शनिकहरूका लागि त्यसै प्रकारको उच्चस्तरीय भाषा एवं विषयवस्तु प्रयोग गरिनु आवश्यक ठानिएको हुँदा पत्रिकालाई एक असामञ्जस्य स्थितिबाट गुजारिराख्नु हाँफो बाध्यता भएको छ। धर्मप्रतिको मात्र तारीफ र मात्र ध्वंग्य प्रहार गर्ने नीतिलाई यस पत्रिकाले स्थान दिएको छैन। यो एक सरल एवं व्यावहारिक विषयवस्तुको संगम भूमि हो। धर्मप्रति आस्था राख्ने तर भाषा र साहित्यत्यबाट खारिनु बाकी नै रहेकाहरूको लेखलाई समावेश गर्नु धर्मानुरागी प्रति उत्साह बढाउनु हो भनेर त्यस्ता लेखकलाई पनि स्थान दिँदा कहिले काहीँ साहित्यको दृष्टिकोणले स्तरहीन लेख रचना पनि प्रकाशित भएको कुरा हामी सिकाउँछौं। यसको ठूलो फाइदा बुद्धधर्मप्रति झुकाव बढ्नु बढाउनु हो।

सचित्र ब्लकहरू प्रयोग गर्ने र सजावटमा केही स्तरीयता ल्याउने प्रयास जाहेर छ तापनि आर्थिक स्थिति

र कार्यानुकूलताको स्थिति त्यति सुदृढ नभएको ले परंपरागत पद्धतिलाई उल्लिख्न सकेको छैन। यसको समाधानको दिशातिर आनन्दभूमिले गहिरिएर सोचिराखेको छ।

हाल ४१५ को संख्यामा आजीवन ग्राहक रहेको बाट हामीलाई हौसला मिलेको छ। यो पत्रिका आनन्दकुटी विहारगुठीको मुखपत्रको रूपमा प्रकाशित भइरहेको र यसका संरक्षक आनन्दकुटी विहारगुठीका संस्थापक मिथु अमृतानन्द महानायक महास्थविर हुनुहुन्छ। वहाँको कुशल निर्देशन र सम्पादकमण्डलको सत्प्रयास नै यस पत्रिकाको सुसंचालन भएको ले आगामी वर्षभित्रमा पत्रिकालाई एक नयाँ कांचुली फेराउने तरखर शुरू भएको छ।

वर्षको १२ वटा पूर्णिमामा १२ अंक प्रकाशित गर्ने गरी बजेट मिलाइएको मा यम वर्ष पुरूषोत्तम मासपरी १ पूर्णिमा बढेर १३ पूर्णिमा हुन गएको भएतापनि पाठक वर्ग निराश नहोऊन् भनी समाचार अंकको रूपमा गत बुद्धजयन्तीको अवसरका समाचारहरू ठाउँठाउँबाट आइरहेको लाई स्थान दिई पत्रिकालाई थोरै पेजमा भए पनि प्रकाशित गरिएको छ।

लेख, रचना र समाचार पठाउनुहुने महानुभावहरूले बेसाइन्को कागज, नबुझिने अक्षर र कार्बोन पेपर आदि प्रयोगगरी पठाउने हुँदा शुद्ध र तथ्यरूपमा प्रकाशित गर्न ज्यादै गाह्रो परि्ररहेको हुँदा यसतर्फ ध्यान दिन सबै लेखक र समाचारदातामा अनुरोध गरेका छौं। सम्पूर्ण पाठकवर्गमा हामी विशेष अनुरोध गर्दछौं कि यस पत्रिकाको सुदृढता र रोचक एवं ज्ञानवर्द्धक कुराको लागि सुझाव पठाई सहयोग गर्नुहुनेछ। यो पत्रिका जहाँ जसले प्रकाशित गरेको भएपनि यो सम्पूर्ण बौद्ध एवं बुद्धधर्मप्रति अनुराग भएकाको साझा सम्पत्ति हो। यसको विकास बुद्धधर्मप्रतिको सेवा हो। भवतु सब मंगलम्।

